

УДК 681.518.54

Радич Д.В. студент спеціальності 184 Гірництво

Науковий керівник: Іконніков М.Ю., к.т.н., доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ЗНАЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ПОКРАЩЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ

При аналізі тенденцій виробничого травматизму в Україні за останні роки, спостерігається стійке зростання кількості нещасних випадків. Це свідчить про необхідність посилення уваги до питань охорони праці в сучасних умовах. [1].

Стан виробничого травматизму в Україні у 2022 - 2024 р.р. (кільк. осіб)

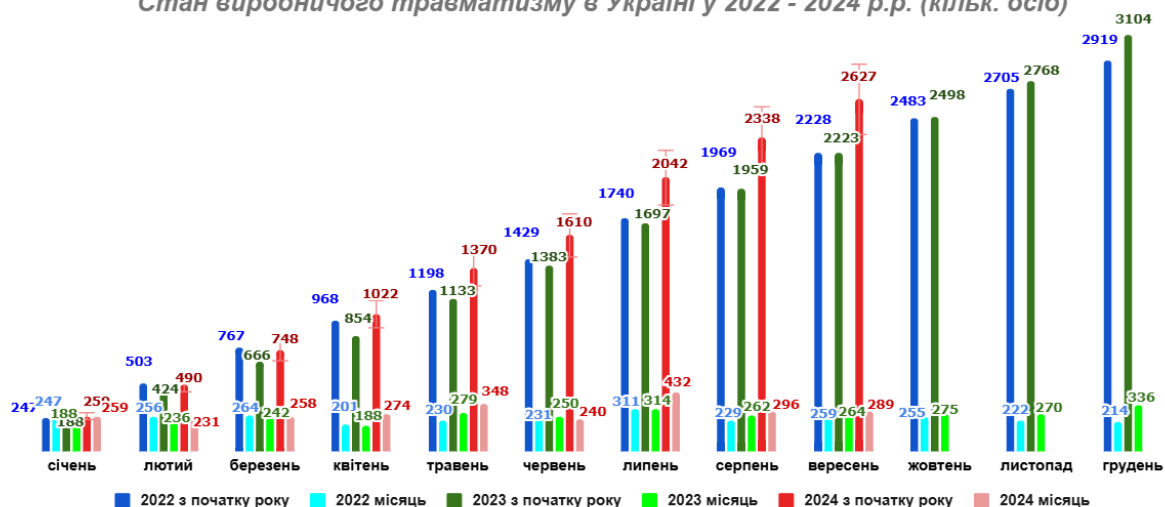

Рис. 1 Стан виробничого травматизму [1]

Є низка законодавчих актів, які регулюють питання пов'язані з охороною праці. Конституція, це Основний Закон України, що має вищу юридичну силу, є основою для всієї національної правової системи. Згідно з Конституцією України, кожному громадянину гарантується право на працю, що дає можливість заробляти на життя обраною або добровільно обраною діяльністю (ст. 43). Також закріплено право на відпочинок (ст. 45), що включає щотижневий відпочинок, оплачувану щорічну відпустку, скорочений робочий день для деяких професій, а також скорочені години роботи вночі. Конституція захищає працівників від незаконного звільнення. [2-3].

Крім того, держава гарантує безпечні та здорові умови праці, а також право кожної особи на гідний рівень життя, охорону здоров'я, медичну допомогу та страхування (ст. 49). Громадяни також мають право на соціальний захист, включно з підтримкою у випадках втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних причин, на пенсійне забезпечення та в інших передбачених законом ситуаціях. (ст. 46). [2-3].

Виробниче середовище може негативно впливати на здоров'я працівників. Тому вивчення цих умов і розробка гігієнічних заходів є необхідними для створення сприятливих і безпечних умов праці. Сучасні дослідження дозволяють детально вивчати вплив на організм людини різних виробничих факторів (хімічних, фізичних, біологічних, психофізіологічних) та розробляти ефективні методи захисту працівників. Це підкреслює важливість підтримання високого рівня гігієни праці в нашій країні [3].

Охорона праці має велике соціальне значення, оскільки сприяє створенню безпечних і комфортних умов праці. Це дозволяє зберегти трудові ресурси, підвищити професійну активність працівників та покращити їхнє здоров'я. Завдяки цьому зростає виробнича ефективність і підвищується професійний рівень працівників [4].

Охорона праці відіграє значну економічну роль, оскільки зменшує ризик виробничих травм і професійних захворювань, що призводить до скорочення витрат на лікування, компенсації та простої. Це позитивно впливає на робочий процес: підвищується продуктивність завдяки зменшенню простоїв, спричинених травмами або втомою. Оптимальні умови праці та чіткий розподіл часу на роботу і відпочинок дають змогу знизити стомлюваність, що збільшує ефективність робочого часу. Крім того, скорочення випадків виробничих травм і захворювань допомагає уникнути втрат робочих годин, коли людина тимчасово непрацездатна. Усе це призводить до підвищення продуктивності праці та збільшення національного доходу.[4]

Для підвищення ефективності заходів з охорони праці необхідно забезпечити: підвищення рівня безпеки на підприємствах, повну відповідальність роботодавців за створення безпечних умов праці, детальне інформування та навчання працівників, надання необхідних засобів індивідуального захисту та впровадження сучасних розробок у сфері безпеки праці.

Список використаних джерел:

1. Державна служба України з питань праці “ Стан виробничого травматизму” (2024) DOI: <https://dsp.gov.ua/stan-vyrobnychoho-travmatyzmu/>
2. Конституція України Із змінами, внесеними Законами України від 8 грудня 2004 року N 2222-IV, від 1 лютого 2011 року N 2952-VI, від 19 вересня 2013 року N 586-VII, від 21 лютого 2014 року N 742-VII, від 2 червня 2016 року N 1401-VIII, від 07 лютого 2019 року, N 2680-VIII DOI: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
3. Москальова В.М. (2011) Охорона праці у питаннях та відповідях. Навч. посібник. – Рівне: НУВГП., – 444 с. DOI: <https://ep3.nuwm.edu.ua/16898/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%9E%D1%85.%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%20%28%D0%BF%D0%B8%D1%82.%D0%B2%D1%96%D0%B4.%20%29%D0%9D%D0%A3%D0%92%D0%93%D0%9F%2015.01.11%20%D1%80.pdf>
4. М. С. Одарченко, А. М. Одарченко, В. І. Степанов, Я. М. Черненко (2017) Основи охорони праці . Підручник. Харків Стиль-Издат 334 с. DOI: <https://kpdі.edu.ua/biblioteka/%D0%9E/%D0%9E%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%20%D0%9E%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.%D0%A1..pdf>